

ΠΑΒ	2990
11 MAR. 2014	

ΑΝΑΦΟΡΑ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΟΗΘΕΥΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
6-3-14

Παροχή υπηρεσιών από δικηγόρους συνταξιούχους άλλων κλάδων

Άρθρο 47 ν. 4194/2013

ΠΡΟΣ: ΥΠ. ΔΙΚΑΙΟΒΥΝ.

Σύμφωνα με το άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 4194/2013 (νέος κώδικας δικηγόρων), «Δικηγόροι οι οποίοι ως άμεσα ασφαλισμένοι λαμβάνουν από το δημόσιο ή οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό σύνταξη, κύρια ή επικουρική, βοήθημα ταμείου αρωγής ή μέρος μετοχικού ταμείου που το άθροισμά τους υπερβαίνει την καταβαλλόμενη ... σύνταξη δικηγόρου με σαράντα συντάξιμα χρόνια ... οφείλουν ... να επιλέξουν την άσκηση της δικηγορίας ή την απόληψη των παροχών αυτών».

Η ως άνω πρόβλεψη στον νέο κώδικα δικηγόρων θα πρέπει να καταργηθεί, αφού η απασχόληση συνταξιούχων ρυθμίζεται γενικά και ομοιόμορφα για όλες τις κατηγορίες των ελεύθερων επαγγελματιών με τους συνταξιοδοτικούς νόμους 3863/2010, 3865/2010 και 4151/2013.

Δεν εξυπηρετεί κανένα ουσιαστικό σκοπό, καταστρατηγεί τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς, της κοινωνικής ασφάλισης και την δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του διοικουμένου προς την διοίκηση. Δεν υπάρχει η παραμικρή δικαιολόγηση στη αιτιολογική έκθεση, δεν αναφέρεται η ratio της διάταξης, δεν γίνεται επίκληση κανενός επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος που να επιβάλει την σχετική ολική στέρηση, δεν τεκμηριώνεται ότι το μέτρο αυτό είναι το μόνο ικανό και πρόσφορο για την επίτευξη του (όποιου) σκοπού που επιδιώκεται, δεν υπάρχει καμία μελέτη ή έστω ένδειξη για τον αριθμό των θιγομένων και τέλος δεν δικαιολογείται, ούτε γιατί δεν θα πρέπει να χάνεται το υπερβάλλον μόνο ποσό από τη σύνταξη του δικηγόρου με τα 40 χρόνια υπηρεσίας (1.715,69 € μικτά). Δεν υπάρχει λοιπόν κανένας λόγος διαφοροποίησης από την γενική ρύθμιση του θέματος της απασχόλησης των συνταξιούχων, που προβλέπεται με τους προαναφερόμενους συνταξιοδοτικούς νόμους και οι οποίοι ρυθμίζουν γενικά, δίκαια και

ομοιόμορφα το θέμα για όλες τις κατηγορίες των ελευθέρων επαγγελματιών στους οποίους περιλαμβάνονται και οι δικηγόροι. Υπόψη ότι δεν υπάρχει καμία ανάλογη επιλεκτική δυσμενής διαφοροποίηση για καμία άλλη κατηγορία απασχολούμενων συνταξιούχων, όπως γιατροί, μηχανικοί κλπ

Αν ο ανομολόγητος λόγος της ως άνω σχετικής πρόβλεψης ήταν το ζήτημα του πληθωρισμού του δικηγορικού κλάδου, έχει επανειλημμένως κριθεί από τη νομολογία του ΣτΕ, ότι το κριτήριο του πληθωρισμού, μη συναρτώμενο με τις ικανότητες και τις γνώσεις των υποψηφίων δικηγόρων, δεν συνιστά νόμιμο λόγο περιορισμού της προσβάσεως στο επάγγελμα του δικηγόρου και δε συνάδει με το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος (ΣτΕ 365/1990, 813/1991, 2478/2006).

Το δίλημμα δικηγορία ή σύνταξη είναι υπέρμετρα περιοριστικό του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος στην εργασία (άρ. 22 Σ), της συμμετοχής στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή του τόπου, της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας (άρ. 6 Σ).

Η λήψη της σύνταξης δεν είναι χαριστική πράξη, αλλά ανταποδοτική των ασφαλιστικών εισφορών και το ύψος της καθορίζεται ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας και των κρατήσεων υπέρ των ασφαλιστικών Ταμείων, σύμφωνα με τις ισχύουσες συνταξιοδοτικές διατάξεις για την κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Σε περίπτωση που επιλεγεί η δικηγορία, αντί της σύνταξης, ο δικηγόρος δεν θα μπορεί να ασφαλιστεί στο Ταμείο Νομικών αφού με το άρθρο 3 ν. 730/77, άρθρο 7 παρ. 4 Κώδικα Ταμείου Νομικών, «Δεν δύναται εφεξής να υπαχθεί στην ασφάλιση του ταμείου με οιαδήποτε ιδιότητα ... ο συνταξιούχος οιοδήποτε ασφαλιστικού οργανισμού ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ...», 1473/1990, 967/1987 ΣτΕ. Ο βασικός δε λόγος της ως

άνω πρόβλεψης ήταν και η περιορισμένη χρονικά ενεργή ασφαλιστική σχέση προς το Ταμείο Νομικών που θα ξεκινούσε ο ήδη συνταξιούχος. Περαιτέρω, δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη στην νεοπαγή πρόβλεψη του νέου κώδικα δικηγόρων του άρθρου 47 τι θα γίνει μελλοντικά με την σύνταξη που λάμβαναν, τις εισφορές, αν θα τρέχει νέα σύνταξη κλπ.

Το ΕΔΔΑ δέχεται παγίως ότι στην έννοια της περιουσίας του άρθρου 1 του ΠΠΠ περιλαμβάνονται και απαιτήσεις για κοινωνικοασφαλιστικές εν γένει παροχές (ΕΔΔΑ Υποθ. Αντωνακόπουλου κ.α, Αποφ. 14.12.98, Ε.Δ.Δ.Α. Υποθ. Γεωργιάδης, Αποφ.28.3.2000, ΕΔΔΑ Υποθ. Gaygusuz, Αποφ. 16.9.1996, ΕΔΚΑ 1997, σελ. 11, ΕΔΔΑ Υποθ. Αζίνας, Αποφ. 20.6.02, ΕΔΚΑ 2002, σελ. 896, ΕΔΔΑ, Υποθ. Αποστολάκης, Αποφ. 22.10.2009, ΕΔΚΑ 2009, σελ.689). Η εξ ολοκλήρου απώλεια της σύνταξης δεν δικαιολογείται σε καμία περίπτωση από το δημόσιο συμφέρον, όσο επιτακτικό και αν είναι αυτό. Και αυτό, γιατί υποβάλλει από μόνη της τον συνταξιούχο σε ένα υπερβολικό και δυσανάλογο βάρος. Το ΕΔΔΑ έχει αποφανθεί ότι η αυτοδίκαιη πλήρης στέρηση της σύνταξης οδηγεί από μόνη της στην ανατροπή της δίκαιης ισορροπίας, όταν μάλιστα στηρίζεται σε προηγούμενη επί μακρόν καταβολή εισφορών. Η πλήρης αποστέρηση της σύνταξης είναι από μόνη της πλήρης απαξίωση της εισφοροδοτικής προσπάθειας και ίσως μια μαρφή «ποινήs» υπό γενικότερη άποψη. (ΕΔΔΑ, Υποθ. Αποστολάκης, Αποφ. 22.10.2009, ΕΔΚΑ 2009, σελ. 689, ΕΔΔΑ, Υποθ. Asmundsson, Αποφ. 12.10.2004, ΕΔΚΑ 2005, σελ.97, Αγγελος Στεργίου, Οι περικοπές των συντάξεων υπό το πρίσμα του άρθρου 1 του 1^{ου} ΠΠΠ της ΕΣΔΑ, Επιθεώρηση Δικαίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 2013, σελ. 30 επ.).

Περαιτέρω, κατ' άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος, «Νομοσχέδια που αναφέρονται οπωσδήποτε στην απονομή σύνταξης και στις προϋποθέσεις της υποβάλλονται μόνο από τον Υπουργό Οικονομικών ύστερα από γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αν πρόκειται για συντάξεις που επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, υποβάλλονται από τον αρμόδιο Υπουργό και τον Υπουργό Οικονομικών. Τα νομοσχέδια για συντάξεις πρέπει να είναι ειδικά. Δεν επιτρέπεται, με ποινή την ακυρότητα, να αναγράφονται διατάξεις για συντάξεις σε νόμους που αποσκοπούν στη ρύθμιση άλλων θεμάτων». Είναι προφανές ότι σύμφωνα με την προαναφερόμενη ρύθμιση η επίμαχη πρόβλεψη του άρθρου 47 του κώδικα είναι άκυρη, ως αντισυνταγματική, αφού προβλέπει απαλλοτρίωση σύνταξης σε μη συνταξιοδοτικό νομοσχέδιο.

Το αυθαίρετο όριο απώλειας της σύνταξης σε περίπτωση που αυτή υπερβαίνει την αντιστοιχη δικηγόρου με 40 χρόνια υπηρεσίας, θα οδηγήσει κατά παράβαση των Αρχών της Ισότητας στα βάρη και της Αναλογικότητας στην τραγελαφική, άδικη και απαράδεκτη απώλεια ολόκληρης της σύνταξης ενδεχομένως και για υπέρβαση ενός (1) ευρώ !!!

Η επίμαχη ως άνω απαγόρευση/απώλεια σύνταξης λόγω άσκησης δικηγορίας δεν συνάδει με την προβλεπόμενη στους ν. 3919/2011 και ν. 4046/2012 (μνημόνιο 2) απελευθέρωση των επαγγελματιών. Ειδικότερα, δια των ως άνω νόμων επιχειρείται η άρση των αδικαιολόγητων περιορισμών που θίγουν την επαγγελματική και την οικονομική ελευθερία και η διατήρηση μόνον εκείνων που δεν συνιστούν ισχυρή επέμβαση στην επαγγελματική ελευθερία και τελούν σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του λόγου δημοσίου συμφέροντος τον οποίο υπηρετούν. Ακόμα δηλαδή, και σε

περιπτώσεις όπου μπορεί να γίνει δεκτή η συνδρομή λόγου προστατευτικού του δημοσίου συμφέροντος, απαιτείται αντί του περιοριστικού της επαγγελματικής ελευθερίας μέτρου, να θεσπιστεί άλλο λιγότερο επαχθές. Συνεπώς, η κρινόμενη διάταξη αντιβαίνει πλέον ευθέως προς το σκοπό του ν. 3919/2011 (και του δεύτερου μνημονίου).

Η ως άνω ρύθμιση έρχεται επίσης σε αντίθεση, πέραν του άρθρου 1 του 1^{ου} ΠΠΠ, και με την κοινοτική αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο άρθρο 8 της ΕΣΔΑ η οποία επιτάσσει, τα επιμέρους συστήματα χορηγήσεως αδειών σε παρόχους υπηρεσιών να βασίζονται σε κριτήρια τα οποία δεν επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να ασκούν τη διακριτική τους ευχέρεια αυθαίρετα. Ιδίως, σύμφωνα με την Οδηγία 2006/123 απαιτείται να εξασφαλίζεται ότι τα εν λόγω κριτήρια δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος και είναι αναλογικά ως προς αυτόν. Περαιτέρω, η ως άνω απαγόρευση, όπως προαναφέρθηκε, αντιβαίνει στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, περί σεβασμού της περιουσίας του ατόμου, καθώς του στερεί ουσιαστικά το δικαίωμα ασκήσεως επαγγέλματος και οδηγεί στην απώλεια περιουσιακής ωφέλειας, όπως και στο άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, εφόσον προσβάλλει το δικαίωμά του στην επιλογή επαγγέλματος, ως ειδικότερη έκφανση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή.

Κατόπιν των προαναφερομένων, θα πρέπει να καταργηθεί η διάταξη του άρθρου 47 του κώδικα δικηγόρων (ν. 4194/2013) ως αντισυνταγματική, άδικη και αυθαίρετη, λαμβανομένου ταυτόχρονα υπόψη, ότι το ισχύον για όλους τους κλάδους νομικό πλαίσιο για την απασχόληση των συνταξιούχων, που έχει μάλιστα θεσπιστεί πρόσφατα με τους προαναφερόμενους νόμους, επαρκεί για την δίκαιη και άνευ διακρίσεων αντιμετώπιση του θέματος.

Κων/νος Ι. Αθανασόπουλος

Δικηγόρος (LLM)

Τηλ. 2103607401

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΣΕΛΗΣ
6944-685.170

ΜΙΧΑΗΛ ΠΟΛΙΤΑΚΗΣ
28210-31545

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
22410-74.396

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΟΖΟΥΣ
6979-914.158

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΡΑΚΗΣ
6932-072.279

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑΚΗΣ
6932-208.052

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΚΟΠΑΠΟΣ
28210-25.132

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΕΤΟΣ
280-28.13.152